

I

BALANCEREND OP DE ROEISPANEN SPRONG RAGNVALD VAN DE ENE NAAR DE andere spaan terwijl de bemanning doorroeide. Sommigen hielden hun riemen even stil om het hem gemakkelijker te maken, anderen probeerden hem er juist vanaf te gooien zodra hij neerkwam. Vanuit de bergen joeg de wind, als de adem van de aanhoudende winter, fluitend door de bomen langs de kliffen omlaag naar het fjord. Maar Ragnvald had het warm in de felle zon met zijn wollen tuniek en dikke broek. Die had hij tijdens de hele terugreis over de Noordzee gedragen, dwars door de stormen en de mist heen die Ierland van zijn thuisland scheidde.

Hij bereikte de boeg, tikte hem aan en greep de balk even vast om op adem te komen.

‘Kom terug!’ riep Sölvi. ‘Je klampt je als een oud wijf aan die draak vast.’

Ragnvald ademde diep in en stapte weer op de voorste roeispaan, die werd bemand door zijn vriend Egil, wiens gebleekte haar glansde in de zon. De jongen keek lachend naar hem op; hij zou Ragnvald niet laten vallen. Wankelend deed hij een paar stappen, vervolgens sprong hij in tegenovergestelde richting van de roeislagen met het zonlicht in zijn ogen van de ene naar de volgende spaan. Hij moest snel zijn, omdat zijn voeten telkens weggleden en hij bijna viel. Maar hij hervond bij elke opwaartse slag net op tijd zijn evenwicht en werd naar de volgende roeispaan geslingerd, tot hij de achtersteven weer bereikte en over de rand van het schip op het stabielere dek sprong.

Sölvi had een gouden armring beloofd aan iedereen die over de lengte van het schip heen en terug op de roeispanten kon springen terwijl de bemanning bleef roeien. En omdat Ragnvald wist dat Sölvi moed zeer waardeerde, was hij als eerste de uitdaging aangegaan. Toen hij weer op het dek stond vermoedde hij dat zijn poging wel eens een van de beste kon zijn. Met een grijns op zijn gezicht bedacht hij dat de anderen hem moeilijk konden verslaan. Tijdens zijn reis waren de sterren hem gunstig gezind geweest, ze hadden zijn pad verlicht en hem eindelijk weggeleid van zijn wrede stiefvader. In Ierland was hij niet bezweken aan een ziekte, terwijl veel mannen er de dood hadden gevonden, en nu had hij een plek op het schip van Sölvi bemachtigd, dat uitvoer voor een zomerse plundertocht. Hij was deze winter in de breedte gegroeid en was niet meer zo slungelig dat hij bij elke stap over zijn voeten struikelde. Hij moest nog zien of iemand zijn prestatie kon evenaren.

‘Goed gedaan,’ zei Sölvi, en hij gaf hem een klap op zijn rug. ‘Wie wil het opnemen tegen Ragnvald Eysteinnsson?’

Een bemanningslid op de voorsteven meldde zich. Ulfar was een volwassen vent en een halve schouder breder dan Ragnvald, met lange gele haren die hij met loog bleekte.

‘Dit is een wedstrijd voor jongemannen, Ulfar,’ riep Sölvi hem toe. ‘Je draagt te veel sieraden. De zeegodin Ran zal je vast en zeker voor zichzelf opeisen.’

Ulfar had nog maar enkele stappen op de roeispanten gezet of zijn schoenen gleden weg en hij viel met een plons in zee. Happend naar adem en bibberend van de kou kwam hij boven water en hij klampte zich aan een roeispaan vast. Sölvi lachte hem uit.

‘Hijs me aan boord, verdomme!’ tierde Ulfar.

Ragnvald stak Ulfar een hand toe en trok hem het schip op. De man schudde als een natte hond met zijn hoofd en Ragnvald kreeg de druppels zeewater over zich heen.

Daarna waagde Egil een poging. Hij had wat weg van een kraanvogel toen hij slungelig en onhandig over de rand van het schip klauterde, terwijl deze uitdaging juist behendigheid vergde. Ragnvald kromp ineen bij de aanblik van de jongen. Toch kwam Egil bijna tot aan de boeg voordat hij uitgleed en de houten boegbalk stevig vastgreep. Al-

leen zijn laarzen waren nat geworden toen Ragnvald hem binnenboord hielp. Ragnvald ging op een stapel vachten zitten om naar zijn rivalen te kijken, die stuk voor stuk uitgleden en in het water vielen.

De hoge klifwanden van het fjord gleden langs zij voorbij. De sneeuw uit de bergen, een lange bergketen door heel Noorwegen, veranderde in smeltwater dat als watervallen van de kliffen omlaag in zee stortte. En als het zonlicht de waternevel bescheen ontstonden er ontelbaar veel regenboogkleuren. Op de rotsen aan de voet van de kliffen koesterden dikke glanzende zeehonden zich in de zon. Ze keken nieuwsgierig naar de voorbijvarende langschepen en waren niet bang, want de schepen joegen op mensen, niet op zeehonden.

Sölvi stond op de achtersteven en applausseerde voor de mannen die het er goed van afbrachten en lachte om de mislukte pogingen van anderen. Toch leek hij zijn aandacht er niet meer helemaal bij te hebben; zijn ogen schoten constant heen en weer van het klif naar de waterval. Toen ze op plundertocht waren had hij dezelfde waakzaamheid gehad, die zijn mannen meer dan eens van de Ierse krijgers had gered, ondanks het feit dat de Ieren bijna net zo goed vochten als de Vikingen.

Ragnvald had Sölvi tijdens de reis geobserveerd omdat hij een bijzonder man was: geslepen en tegelijkertijd vriendelijk, hij had de genegenheid van zijn hele bemanning gewonnen. Hij had niet verwacht deze eigenschappen in één man verenigd te zien – het was maar al te vaak zo dat iemand met veel vrienden een praatjesmaker was die flink kon zuipen, maar te nonchalant om als krijger lang in leven te blijven. Eystein, Ragnvalds vader, was zo'n man geweest. Gedurende deze reis hadden Sölvi's krijgers heel wat verhalen over hem verteld en ze leken teleurgesteld in Ragnvald omdat hij niet meer op zijn vader leek, een man over wie men na jaren nog steeds verhalen vertelde, maar die zijn plicht had verzaakt wanneer hem dat uitkwam.

Sölvi lachte om een volgende poging, om weer iemand die in zee viel, of om een bemanningslid dat druipend over de rand van het schip klom en uithijgend van het koude water op het dek smakte. Hij had een smal, knap gezicht met hoge jukbeenderen en lippen zo rood als rijpe appels. Toen hij nog een kleine jongen was had hij ernstige brandwonden aan zijn benen opgelopen. Volgens de geruchten kwam

dit doordat een van de bijvrouwen van koning Hunthiof uit jaloezie, omdat hij meer aandacht aan Sölvi's moeder schonk, een kookpot had laten omvallen, die was leeggestroomd. Sölvi's benen waren goed genezen – hij was een van de dodelijkste krijgers geworden die Ragnvald kende – maar ze waren kromgebogen en korter dan ze behoorden te zijn. Daarom noemde men hem Sölvi de Kromme of Sölvi Kortbeen, namen waar hij trots om kon grinniken; althans, als zijn vrienden hem zo noemden.

Aan de andere kant van het schip sprong weer een krijger over de roeispanen en toen hij bijna viel schoot Sölvi in de lach en bewoog de roeispaan heen en weer om de jongen eraf te laten vallen. Er bleven maar weinig mannen over die een poging wilden wagen Ragnvalds prestatie te overtreffen. De zoon van de roerganger, slim en behendig als een berggeit, was met hem de enige die het was gelukt om dansend van de achtersteven naar de boeg en weer terug te komen.

In hun kielzog voeren de vijf schepen die waren overgebleven van Sölvi's vloot. Sommige waren onderweg afgehaakt om zonen naar hun boerderij of vissers naar hun boot terug te brengen. Daarvóór hadden weer andere schepen koers gezet naar eilandjes in de zee-enge, waar de kapiteins zichzelf hadden uitgeroepen tot zeekoning van een rijk dat enkel uit rotsen en smalle doorgangen bestond. Daar verbleven ze met hun krijgers, die zich verzamelden om op plundertocht te gaan zodra ze de strijdkreet hoorden. Sölvi's vader was ook zo'n zeekoning, aangezien hij wel belasting inde van de boeren in Møre maar de plichten van het koningschap aan zijn laars lapte, en ook geen boerderij in Tafjord hield.

Het was vroeg in het jaar. Er was nog tijd genoeg om een rooftocht te ondernemen over de Noord-Atlantische Oceaan om ergens anders te overwinteren, of voor een korte zomerreis naar de onbeschermden kusten van Frisia. Toch was Ragnvald blij dat hij naar huis ging. Zijn zus Swanhilde en de rest van zijn familie in de uitlopers van het Keelgebergte keken uit naar zijn thuiskomst, net als zijn aanstaande vrouw, Hilda Hrolfsdotter. Hij had een paar koperen sierspelden bemachtigd voor Hilda, vervaardigd door een Noorse smid in Dublin. De Noorse koning daar had ze hem geschonken als beloning voor het leiden van een gevaarlijke roofoverval op een Iers dorp. Ze zouden haar goed

staan, met haar rode haar en lange, slanke figuur. Als de tijd daar was zou ze het huishouden bestieren in het langhuis dat hij op de plek wilde bouwen waar het huis van zijn vader was afgebrand. Dan was Ragnvald inmiddels een ervaren krijger, net zo gespierd als Ulfar, en zou hij zijn rijkdom met zijn gordel en armringen tonen. Hilda zou hem waarschijnlijk grote, sterke kinderen baren, jongens die hij zou leren vechten.

Hij was van plan deze zomer bij de *ting* om haar hand te vragen, wanneer de families van Sogn in de stamvergadering voor uiteenlopende zaken samenkwamen. Hilda's familie had ingestemd met een verloving, maar ze waren nog niet officieel verloofd. Hij had zichzelf tijdens de plundertochten bewezen en rijkdom vergaard om meer slaven te kopen voor het werk op de boerderij in Årdal. Nu hij twintig was en als volwassen man werd beschouwd kon hij met Hilda trouwen. Zo had zijn stiefvader geen reden meer om hem zijn geboorterecht, het land van zijn vader, te onthouden.

Die winter had hij ook een zilveren halsring bemachtigd die Swanhilde goed zou staan. Ze zou hem vermoedelijk lachend aannemen terwijl ze deed alsof ze hem niet mooi vond – wat had ze aan zilveren sieraden als ze dagelijks op de koeien moest passen? Maar haar ogen zouden glinsteren en hij wist zeker dat ze hem elke dag zou dragen.

Sölvi riep Ragnvald en de zoon van de roerganger bij zich. Hij raakte de massief gouden ring om zijn arm aan, afgezet met kornalijn en lapis lazuli en gesmeed door een goudsmid in Dublin. Het sieraad was een koning waardig. Als hij dit als geschenk bedoelde, was hij wel heel vrijgevig. 'Ik heb genoeg armringen voor jullie beiden, maar ik wil een van jullie graag in zee zien vallen.' Hij grijnsde naar de zoon van de roerganger en leek geen oog voor Ragnvald te hebben. Dan zou hij er wel voor zorgen dat de kapitein hem na deze wedstrijd zou opmerken. 'Degene die het snelst op de achtersteven terug is, krijgt de armring. Ragnvald, jij neemt de stuurboordkant.' Nu keek Sölvi wel naar hem. Er streek een koude bries langs zijn huid die hem kippenvel bezorgde. Hij had liever bakboord en dat wist Sölvi. Tijdens de reis had hij deze vreemde omslag tussen hen al vaker bespeurd: het ene moment leek Sölvi hem te waarderen, dan gaf hij hem goede raad en complimenten, en het volgende moment deed hij alsof hij lucht voor

hem was. Hierin leek hij op Ragnvalds stiefvader Olaf. Bij hem betekende het dat Ragnvald zijn best moest doen om zijn aandacht te verdienen en dat alles wat hij deed nooit goed genoeg was. Maar bij Sölvi had hij geen idee wat het betekende.

Ragnvald draaide met zijn schouders en schudde zijn beenspieren los, die stijf waren geworden van het zitten. Met een uitdagende blik naar de zoon van de roerganger klom hij over de rand van het schip. Het dansen over de roeispanen vereiste een goed evenwicht, omdat je elke keer bijna van de houten spaan af viel voordat je je balans terug had om naar de volgende te springen, die ook vrijwel meteen onder je voeten weggleed. Hij moest op zijn lichaam en het ritme van de roeislagen vertrouwen en bedacht zijn op het verschil tussen de slagen, omdat de ene spaan dieper door het water ging en een andere slechts oppervlakkig over een golf gleed. Agni, de zoon van de roerganger, was kleiner en sneller dan Ragnvald. Hij was op een schip opgegroeid en was vast moeilijk te verslaan.

Nadat Sölvi het startsein had gegeven zette Ragnvald zich af. Toen hij de slag te pakken had hoefde hij niet meer op elke roeispaan te springen. Hij maakte gebruik van het ritme en de stuwende kracht van de slagen, die hem naar voren joegen. De wind zwol aan, waardoor het schip stug over de steeds hogere golven op en neer ging.

Hij bereikte de boeg eerder dan Agni en toen hij bijna bij de stuurriem was, riep Sölvi: ‘Genoeg!’

Met een hand om de rand van het schip stond Ragnvald op het punt op het dek te springen om te helpen met het zware wollen zeil. Sölvi had elk paar handen nodig om het te hijsen en vast te sjarren, en het in de wind te keren.

‘Jij niet,’ zei Sölvi, die nu vlak bij hem stond. De woorden waren alleen voor hem bedoeld. Plotseling verdwenen de spanen die de roeiers hadden stilgehouden onder zijn voeten. Het koude water waar hij net nog zo zelfverzekerd overheen had gedanst kolkte om zijn benen, trok hem naar beneden en sijpelde zijn broek in. Terwijl hij zich vastklampte aan het dolboord keek hij naar de mannen die hun roeispanen ineens hadden weggetrokken, en degenen die zijn blik ontmoeten wendden hun gezicht snel af.

‘Help me aan boord!’ riep hij. Hij kon niet geloven dat Sölvi hem

wilde lozen. ‘Help me nou,’ riep hij nogmaals naar de enige vriend op wie hij nog kon rekenen. ‘Egil, alsjeblieft.’ Even leek Egil in verwarring, toen liep hij naar voren. Sölvi’s mannen versperden hem echter de weg door het smalle schip schouder aan schouder te blokkeren.

De houten rand drukte pijnlijk in zijn oksels en zijn armen. En terwijl hij met zijn voeten krabbelend tegen het schip naar houvast zocht zag hij Sölvi naar de dolk in zijn gordel reiken.

‘Ik doe het liever niet,’ zei de kapitein, ‘maar...’

‘Wát?’ riep Ragnvald verbijsterd uit. ‘Wacht, nee! Niet doen! Trek me omhoog.’

Sölvi’s gezicht stond onverbiddelijk, elke vriendelijkheid was verdwenen. Toen de man zijn dolk uit de schede trok en naar Ragnvalds keel uithaalde, verstijfde hij.

Net op tijd om aan de aanval te ontkomen duwde hij zijn kin tegen zijn borst en de dolk raakte alleen zijn wang.

De pijn verbrak zijn verstarring en het bloed in zijn aderen deed zijn slapen bonken. Egil kon niet door de muur van krijgers heen breken om hem te hulp te komen. Gelukkig had Ragnvald zijn zwaard nog – hij was er nu zo aan gewend om het te dragen dat hij het tijdens het dansen over de roeispanen aan zijn gordel had gehouden voor meer evenwicht. Hij liet de rand van het schip met één hand los en greep naar zijn wapen, maar hij kreeg het in deze houding niet uit de schede. Vlug pakte hij de rand weer beet en slingerde zich naar de balk van de achtersteven, waarbij hij zijn zwaard tussen zijn lijf en het schip klemde.

Sölvi greep zijn pols beet om hem omhoog te hijsen en hem nogmaals met zijn dolk aan te vallen terwijl Ragnvald, nog steeds op zoek naar een richel waarop hij kon staan, wild met zijn voeten bewoog. Met een grom haalde Sölvi opnieuw uit en Ragnvald hield zijn lijf nu helemaal slap. Zo hoopte hij te zwaar te worden voor Sölvi, zodat hij hem niet langer kon vasthouden om hem een dodelijke dolkstoot toe te brengen. Hij moest zich vlug van zijn greep ontdoen en begon als een bezetene tegen de zijkant van het schip te trappen. Maar Sölvi liet hem niet los, zelfs niet toen hij voorovergebogen met zijn bovenlijf over de rand hing. Hij haalde nog een keer uit met zijn dolk en Ragnvald liep een oppervlakkige snee in zijn keel op. Daarna liet Sölvi hem los omdat hij anders zelf ook in zee zou vallen.

Toen hij kopje-onder ging in het ijskoude water kwam hij happend naar lucht weer boven. Hij had een plens water binnengekregen en hoestte zijn longen uit zijn lijf. Het zout prikte in zijn wonden, maar dat was minder erg dan de pijn van de kou, die als messteken door zijn armen en benen heen trok, om van de schok van Sölvi's verraad nog maar te zwijgen. De stroming in het fjord was sterk en zou hem snel van het schip wegvoeren als hij zijn lijf stilhield. Hij telde honderd hartslagen zonder zich te bewegen en bleef onder water, tot hij uiteindelijk zijn hoofd omhoogstak en zijn ogen opendeed.

De stroming had hem bijna onder de roeipanen van het tweede schip van de vloot meegevoerd. Ook daar klonk gelach op, net als op Sölvi's schip was gebeurd. Ragnvald keek omhoog en stak een natte arm uit het water. Hij was met deze mannen ten strijde getrokken, had met hen een kustfort belegerd tijdens een lange, strenge winter en had vrouwen met hen gedeeld na een verhitte strijd. Zij zouden hem vast wel helpen.

Maar toen dacht hij aan de bemanningsleden die Egil de weg hadden versperd. Blijkbaar waren er meer mannen bij betrokken dan alleen Sölvi. Gisteren zou hij hebben gezworen dat deze krijgers hun leven zouden riskeren om hem te redden, zoals hij ook voor hen zou doen. Maar nu Sölvi niet betrouwbaar bleek te zijn, wist hij niet of de anderen dat wel waren. Hij besloot zich met de stroming langs het schip mee te laten voeren zonder de mannen te roepen.

Hij bibberde en klappertandde van de kou. De woede jegens Sölvi leek met zijn lichaamswarmte in het koude water te zijn verdwenen. Hij was tot op het bot verkleumd en het was of de kou ook Ragnvald zelf had laten verdwijnen. Met zijn tong duwde hij tegen de wang die Sölvi met zijn dolk had verwond en hij proefde de zoute smaak van bloed vermengd met het brakke water uit het fjord. Sölvi deinsde er doorgaans niet voor terug om dwars door het vlees heen te snijden, maar Ragnvalds mond was gelukkig nog heel. Daar was hij de goden dankbaar voor.

Hij had wel eens zo'n wond gezien, waarbij de wang en mond helemaal waren opengereten door de bijl van een monnik. Het was gaan zweren en etteren, totdat het halve gezicht van de krijger weggeteerd was en hij in zijn koortsdromen lag te schreeuwen van de pijn. Ragnvald

stapte nog liever op Sölvi af voor een dodelijke dolkstoot dan zich aan een dergelijk lot over te geven. Een eervolle dood zou hem tenminste in het Walhalla brengen in plaats van in een van de koude, stinkende onderwerelden waar de gesneuvelde lafaards heen gingen.

De zon ging snel onder en verdween achter de klifrand. De lucht voelde eerst nog warm aan op zijn gezicht vergeleken met het koude water, maar nu koelde het vlug af. Zijn ledematen waren inmiddels zwaar en krachteloos geworden. Zijn lichaam zou maar al te gauw zinken in het koude water, naar de poort die hem voorbij deze wereld wachtte. Hij kon hier zo doodgaan zonder dat iemand wist waar zijn lichaam was gebleven. Dat zou bijna net zo'n roemloze dood zijn als bezwijken aan koorts. Hij had terug moeten vechten op het schip, maar dat had hij niet gedaan. Hij had geveinsd dat hij dood was in plaats van de ongelijke strijd aan te gaan, en dat was laf. Zijn stiefvader Olaf had gelijk: Ragnvald was het niet waard om zich bij de krijgers te voegen, en nu zou hij nooit een echte krijger worden.

Zijn wollen tuniek was zwaar en trok hem dieper en dieper het water in. Hij probeerde uit alle macht naar de kust te zwemmen, maar door de snelle, sterke stroming in het midden van het fjord kon hij zijn armen bijna niet bewegen. Er trok iets aan zijn enkel, de koude greep van Ran, de godin van de zee en de schipbreukelingen. Ze sleurde hem waarschijnlijk mee naar haar ijsskoude paleis.

Het leek hem nog niet eens zo'n verschrikkelijke dood, en beter dan eeuwig als een lijk alleen in een grafheuvel te liggen, want Rans zaal zat vol zeelieden en vissers. Hij zag ze al voor zich, ze hieven hun drinkhoorns met zeewater langzaam voor een stille dronk. Elk gezonken schip offerde zijn schat aan de zeegodin en haar krijgers legden grote afstanden af om die veilig bij haar te brengen. Het licht weerkaatste in stralen van al het goud waarmee haar paleis gedecoreerd was en Ragnvald kon het vanaf de plek waar hij in het water lag zien.

Verwonderd keek hij naar de veranderende vormen in de diepte onder zich, donkere en lichte vormen. Het hoge plafond van de zaal was versierd met gouden visnetten. Plotseling nam een zeemeermin Ragnvald bij de arm en ze leidde hem de koude zaal binnen. 'Is dit nu mijn thuis?' vroeg hij haar. 'Moet ik elke dag vis eten? Moet ik nu op mijn beurt zeemannen laten verdrinken?'

De kieuwen bij haar hals bewogen op en neer toen ze hem gebod op een bank bij een vuur te gaan zitten, dat met blauwe en groene vlammen brandde. Hij had geen idee hoelang hij daar met die zwijgende gastvrouw zat. Andere zeemeerminnen brachten hem eten en drinken, maar alles smaakte zout en rook naar vis. Hij had het koud, zo vreselijk koud.

Ineens zwaaiden de grote deuren open en er kwam een enorme wolf binnen, met blauwe ogen en een gouden vacht, waar de vonken vanaf vlogen. Het dier sloop langzaam door de zaal heen en weer, en sommige mannen die hij met zijn snuit aanraakte vlogen in brand, terwijl anderen begonnen te stralen en de groene tint van het zeewater verloren. Ragnvald keek naar het dier dat tussen de mannen door liep en vroeg zich af of het hem tot een hoopje as zou verbranden of hem roemrijk zou laten stralen. Toen de wolf vlak bij hem stond, zag hij dat zijn vacht hier en daar samengeklit en dof was. Hij stak zijn hand naar de pels uit en op de plek waar hij die aanraakte begon hij helder te glanzen, als pas gesmeed metaal. Zijn ogen waren blauw als de zomerhemel en zijn vacht was zo warm onder Ragnvalds hand dat hij nauwelijks merkte dat de vlammen aan zijn vingers en onderarm likten. Ze verwarmden hem alleen, terwijl de wolf ergens anders in de zaal lichamen en hout had verbrand. Hij omhelsde het dier, dat zijn hals met zijn tong van vuur likte, en het enige wat hij kon zien waren de blauwe vlammen. Deze omhelzing, wist Ragnvald, zou zijn dood kunnen worden, toch kon hij niet anders dan die tegemoet treden.

Het was in ieder geval geen eerloze dood, hier met de door de goden gezonden wolf. Hij wilde zich er het liefst aan overgeven, maar er trok iets aan zijn enkel. Dit keer was het niet de koude hand van een van Rans dienstmaagden, want hij was al in haar rijk. Luidkeels protesterend probeerde hij zich los te worstelen uit de greep, maar sterke handen trokken hem uit het water.

2

SWANHILDE WERD DOOR EEN LUID GEKRAAK UIT EEN DIEPE SLAAP WAKKER en ze zat meteen rechtop in haar bed. Een maand geleden was ze van hetzelfde geluid wakker geschrokken toen de plundersaars kwamen. Ze waren midden in de nacht gekomen en hadden het langhuis omsingeld. Ze hadden zich stilgehouden tot het moment dat ze aanvielen en hun bijlen de staldeur kapotsloegen.

Onder de dakrand kierde hier en daar wat licht door de plaggen heen naar binnen. Haar stiefmoeder, Vigdis – de favoriete vrouw van haar stiefvader – lag in het bed naast haar nog te slapen. Ze glimlachte in haar slaap en daar had ze alle reden toe. Ze was nog steeds een mooie vrouw en had geen last van de vernederingen waar Olaf Swanhildes moeder mee lastigviel; hij was uit verplichting jegens een overleden vriend met haar getrouwd.

Swanhilde luisterde of ze de andere geluiden die ze die bewuste nacht had gehoord nu ook hoorde: zachte mannenstemmen en herkauwende koeien. Maar dat hoorde ze nu niet. Ze snoof de geur van rook op, niet zoet en angstaanjagend als de geur van brandend hooi, maar van de houtblokken voor het kookvuur. Het enige geluid dat ze hoorde was Luta, de dienstmeid, die het aanmaakhout brak om het smeulende vuur weer op te stoken. Ze haalde opgelucht adem. Vandaag zou de dood aan hun deur voorbijgaan.

Afgezien van de rook was de lucht fris als zonlicht en lentegroen. Swanhilde trok haar beddenvacht op tot haar kin om nog even te ge-

nieten van de vredige rust voordat ze uit het houten bed kwam en haar schoenen aantrok. Ze had een goed plekje dicht bij het vuur, en een matras gevuld met dons in plaats van stro. Een gordijn behoedde haar en de andere vrouwen voor de nieuwsgierige blikken van de mannen. Olaf, haar stiefvader, had een eigen kamer, die hij deelde met welke vrouw hij maar wilde – meestal was dat Vigdis, maar vannacht niet. De bijna dertig andere bewoners van de boerderij, de slaven, vrije bedienden en Olafs gewapende mannen, sliepen op de lage bedden langs de muren in de zaal, waar tijdens de jaarfeesten ook de armere boeren sliepen. De ochtend was nu nog rustig, maar dat zou niet lang meer duren.

In de keuken was Swanhildes moeder Ascrida al druk in de weer. Ze had de leiding over het ontbijt, dat vandaag uit niet meer dan haver-moutpap met wat bergbraambessen bestond. Met een stok pookte ze het vuur op dat een slavin had aangelegd, nooit tevreden over het werk van anderen, alleen over wat ze zelf deed.

Ze stond op en lachte naar Swanhilde toen ze langsliep, die haar hoofd boog en haar haren gladstreek. Als ze het niet had opgestoken reikte het tot haar middel. Het was fijn als de zachtste geitenwol, maar haar vlecht was vannacht losgeraakt en nu had ze het in een rommelige knot op haar hoofd opgebonden.

‘Kom hier, kind, dan doe ik je haar.’ Ascrida veegde haar handen aan haar schort af en stopte de losse lokken achter Swanhildes oren. Ze lachte aarzelend terug, blij dat haar moeder vanochtend opgewekt was. Sinds Ragnvalds vertrek was ze meer dan anders in zichzelf gekeerd en ze sprak zelden. Haar eigen haren waren onverzorgd en hingen ongewassen in slierten vanonder haar hoofddoek omlaag. Swanhilde wist nooit wat haar boze buien uitlokte en ook nu was ze op haar hoede. Zelfs toen haar vader nog leefde was haar moeder altijd waakzaam en bezorgd geweest. Naarmate Swanhilde ouder werd en ze meer verhalen over hem hoorde, begreep ze dat een roekeloos man een bezorgde vrouw nodig had. Ze was pas vijf jaar toen hij overleed en zijn vriend Olaf zijn vrouw en boerderij onder zijn hoede had genomen. Maar nu Ragnvald volgens de wet de leeftijd van een volwassen man had, lag Swanhildes lot in zijn handen en had Olaf niets meer over haar te zeggen. Haar broer zou thuiskomen en haar vertel-

len dat hij een goede echtgenoot voor haar had gevonden, die haar hier zou weghalen.

Gelukkig waren de dagen weer aan het lengen en hoefde ze niet meer binnen te blijven om ongewassen wol voor de scheepszeilen te spinnen. Haar handen zouden minder eeltig zijn als ze het fijnere werk mocht doen, maar Vigdis noch Ascrida vertrouwde haar de fijne steekjes toe die het naaien van kleding vereiste. Haar tunieken zagen eruit alsof een boerendochter ze had gemaakt, had Ascrida eens tegen haar gezegd, ze waren zelfs te lelijk voor Olafs slaven. Dus was het beter dat ze zich bij de eindeloze strengen ruwe wol voor de zeilen hield. Die hoefden alleen maar sterk te zijn, niet mooi, en dat had ze inmiddels wel onder de knie.

‘Ik moet de koeien gaan verzorgen,’ zei Swanhilde, en ze pakte een handje bessen uit de spekstenen kom waar Ascrida ze in had gedaan. De zaadjes kraakten tussen haar kiezen en dat deed haar denken aan het geluid waar ze wakker van was geworden. Het zee-ijs zou snel openbreken en dan duurde het niet lang meer tot Ragnvald thuiskwam. Ze konden hem en zijn zwaard goed gebruiken als er weer plundersaars binnenvielen.

Dat niet alleen, Swanhilde miste haar broer. Hij was vijf jaar ouder dan zij, maar ze hadden altijd een goede band gehad; beter dan zij en haar stiefbroer Sigurd, die maar een jaar ouder was. Tijdens die verschrikkelijke dagen die haar eerste herinneringen vormden, nadat Olaf het nieuws had meegebracht over de dood van haar vader en de plundersaars hun langhuis in de as hadden gelegd, was haar moeder totaal verslagen en verdoofd geweest, niet in staat om ook maar iets te doen. Het was Ragnvald, toen pas tien jaar, die Swanhilde had getroost. Hij had haar meegenomen naar het woud en haar laten zien waar de eekhoorns hun nest hadden, in een holletje tussen de wortels van een grote eik. Ze waren gaan zitten en zagen de moeder eekhoorn met haar jonkies naar buiten komen.

‘Het is net de levensboom waar elk leven aan ontspruit,’ had Ragnvald haar toen verteld. ‘De eekhoorns brengen het nieuws over, van de slang tussen de wortels naar de arend in de boomkruinen, waar Odin huist. Eekhoorns zijn de boodschappers van het woud. Kijk goed of je ze ziet. Als je ze niet kunt zien, brengen ze de dood. Dan moet je ze vlug verstoppen,’ had hij er ernstig aan toegevoegd.

‘Als ik ze niet kan zien,’ zei Swanhilde luchtig, in een poging Ragnvald wat op te vrolijken, ‘hoe kunnen ze dan een boodschap overbrengen?’ Maar zijn goede raad was haar van pas gekomen wanneer ze naar het woud ging om paddenstoelen te plukken of vallen te zetten voor kleine dieren, die ze om hun vacht vingen. Het had haar uit de klauwen van roofdieren gehouden, zowel van de viervoeters als van de beesten op twee poten.

Swanhilde liep door de zaal naar de koeienstal aan de noordkant. Nu Ragnvald weg was en ze zelf bijna volwassen was, bracht ze meer tijd met de koeien door dan in het woud. Ze was dol op de dieren omdat ze niet konden praten; ze spraken haar niet tegen en deelden ook geen bevelen uit. Als ze de staldeur opendeed loeiden ze ongeduldig. In deze tijd van het jaar moesten ze aansterken, omdat ze ’s winters maar net aan de hongerdood ontsnapt waren. Ze hadden dan ook altijd honger.

Terwijl ze de koeien de stal uit leidde kwam Einar, Olafs pleegzoon, de keukendeur uit. Hij liep gehaast, zo snel als hij met zijn manke been kon, en ze zwaaide naar hem.

‘Wil je moeder niet dat je binnenblijft?’ vroeg Einar met een lach. Hij was niet aantrekkelijk met zijn manke poot, maar jong en heel gespierd door zijn werk. Hij had een vriendelijke glimlach, wat aarzelend en verlegen, maar des te innemender op die zeldzame momenten dat hij lachte. Elke vrije man moest weten hoe hij een zwaard smeedde, een schild beitelde, een schip bouwde, een val zette en hoe hij zichzelf kon verdedigen met een zwaard, dolk of bijl. Maar sommige mannen hadden meer talent voor de smeedkunst – het werken met vuur en een zware hamer – dan anderen. Einar was zo’n man. Toen de oude smid drie winters geleden doodging aan een zware hoest, had Einar het werk in de smederij op de boerderij van hem overgenomen, al was hij nog wel wat jong.

Swanhilde zwiepte haar haren naar achteren. ‘Dat kan ze wel vergeten.’

‘En als de plundersaars komen, wat dan?’ vroeg Einar.

Bij die gedachte huiverde ze. ‘Als ze komen stuur ik ze naar Thorkell,’ antwoordde ze. Thorkell was Olafs neef, een reus van een vent die erom bekendstond dat hij de koeiendieven hardhandig van zijn land verjaagd

had. Hij had de laatste tijd laten doorschemeren dat hij Swanhilde als vrouw op het oog had, voor zichzelf of voor zijn oudste zoon, zodra ze oud genoeg was. ‘Misschien kunnen ze elkaar de nek omdraaien.’

Einar kwam dichterbij. ‘En als ze voor jóu komen, mooie meid?’

Nu aarzelde ze even. Einars geflirt gaf haar een ongemakkelijk gevoel. Ragnvald had beloofd een sterke jonge krijger voor haar uit te kiezen, een van Sölvi’s mannen die met haar wilde trouwen, en ze hoopte op de zoon van een *jarl*. Hun vader was de jarl van Årdal en de omliggende boerderijen geweest en hun grootvader was ooit koning van Sogn. Ze kon een betere man krijgen dan een manke smid, hoe blauw zijn ogen ook waren en hoe breedgeschouderd hij ook was. Toch mocht ze Einar graag. Hij en Ragnvald waren als broers toen ze samen opgroeiden, want Einar was een goede kameraad, ondanks zijn manke poot.

Als Ragnvald niet zou terugkeren, trouwde ze liever met Einar dan met Thorkell. Thorkell had al drie vrouwen begraven, alle drie overleden tijdens de geboorte van zijn kinderen. Maar ze wist niet of Olaf haar de keus liet. Volgens de wet kon haar beschermheer een man voor haar uitkiezen en het enige wat zij kon doen als hij haar niet beviel was van hem scheiden. Na een scheiding zou ze geen huis en rijkdom meer hebben, behalve de bruidsschat die Olaf haar zou meegeven. En dan was ze misschien de aanleiding voor een vete tussen zijn familie en die van Thorkell. Als Olaf zo wreed zou zijn haar uit te huwelijken aan iemand die ze niet aardig vond, hoopte ze maar dat hij geen vete wilde riskeren.

‘Dan kunnen ze me krijgen,’ antwoordde ze. ‘Ze zullen ongetwijfeld minder ruziemaken dan Vigdis en mijn moeder.’

Daar had Einar niets op te zeggen – Vigdis was zijn tante en Olaf was sinds zeven jaar zijn pleegvader – maar er verscheen een lachje om zijn lippen.

‘Denk je dat Ragnvald snel thuiskomt?’ vroeg Swanhilde.

De plagende glinstering verdween uit Einars ogen en hij keek over haar schouder naar zijn smederij. ‘Volgens mij is het beter voor hem als hij niet terugkomt. Veel mannen hebben een stuk land en een vrouw in IJsland of de zuidelijke eilanden gevonden,’ vertelde hij, doelend op de Noorse Orkney-eilanden. ‘Ragnvald zou beter af zijn

als hij hun voorbeeld volgde. Wil je hem daarvan overtuigen als hij terugkomt?’

‘Waarom zeg je dat? Dit is het land van onze vader. Ragnvalds land. Olaf heeft beloofd...’ Maar ze kon zich niet precies meer herinneren wat hij had beloofd. Haar broer had haar zolang ze zich kon heugen altijd verteld dat Olaf het land alleen beheerde voor hun vader. Ze was er niet zeker van of dit wettelijk juist was, maar Ragnvald had gezegd dat hij het aanhangig zou maken bij de ting, de stamvergadering van Sogn, als Olaf hem het land wilde afnemen. Dan zou hij zijn schandelijke zaak moeten bepleiten voor mannen die hun familie al heel lang kenden en wisten dat het land aan Ragnvald toebehoorde.

Einar zag er gekweld uit, en terecht, want een conflict zou hem tussen Olaf en zijn stiefbroer en -zus in plaatsen. Maar daar kon Swanhilde zich geen zorgen om maken – Ragnvald stond in zijn recht.

‘Wees nou even redelijk, Swanhilde. Je broer is nog maar een jongen...’

‘Hij heeft Olaf de afgelopen drie zomers geholpen om de plunderaars weg te vechten, terwijl jij...’ Ze hield haar mond voordat ze hem zou beledigen, maar zijn gezicht vertelde haar dat ze hem al had gekwetst. ‘Einar, ik bedoelde niet... Olaf was te zuinig om genoeg mannen hier te houden... en als het waar is wat je zegt’ – ze slikte moeizaam om haar zin rustig af te kunnen maken – ‘dan wilde hij waarschijnlijk dat Ragnvald zijn leven riskeerde tegen de plunderaars en zou omkomen zodat hij het land niet meer kon opeisen.’

‘Ragnvald is mijn vriend,’ zei Einar stijfjes. ‘Maar hij realiseert zich vast wel dat Olaf het land wil behouden nu het van hem is, en hij heeft invloedrijke vrienden. Het is beter voor Ragnvald als hij ergens anders een nieuw bestaan opbouwt.’

‘Ik ga hem echt niet vertellen dat jij dit hebt gezegd,’ zei ze geschokt. Ze was ervan overtuigd dat Ragnvald het helemaal niet zo zag. Sterker nog, hij zou het heel onrechtvaardig vinden. En dat uit de mond van zijn vriend. ‘Ik moet weer aan het werk. De koeien hebben honger.’ Ze stonden al aan het korte gras bij haar voeten te knabbelen.

‘Swanhilde...’ zei hij smekend.

‘Mijn broer heeft loyaliteit hoog in het vaandel,’ beet ze hem toe, ‘net als ik. Een fijne dag verder.’

Met een gekwetst knikje wenste Einar haar goedendag, waarna hij langzaam naar zijn smederij liep.

Swanhilde gebruikte haar stok om de koeien achter in de kudde over het pad te drijven dat langs de zuidelijke oever van het meer liep. Olaf heerste over het land met de pachtboerderijen aan die kant van het Årdalmeer en zijn gebied strekte zich enkele mijlen uit naar het zuiden, meer dan een dag lopen. Vlak langs de oostelijke oever van het meer stond de ruïne die was overgebleven van het langhuis dat haar grootvader Ivar had gebouwd. Tijdens zijn leven was hij koning van Sogn en na zijn dood had zijn zoon Eystein het land geërfd, maar elk jaar had hij delen ervan verloren, en tijdens een plundertocht met Olaf was hij omgekomen. Toen Olaf terugkeerde met het nieuws van Eysteins dood was hij met de vrouw van zijn vriend getrouwd en had hij een nieuw langhuis gebouwd, verder van het Sognefjord en de Deense veroveraars vandaan. Maar ook verder weg van de schepen die nieuws en koopwaar meebrachten.

Een van de herinneringen uit Swanhildes vroege jeugd was dat ze houtskool en gesmolten tin uit de ruïne en van de rotsen peuterde. Nu was de plek grotendeels met gras begroeid, hoewel ze nog steeds stukken houtskool kon vinden als ze goed zocht. De koeien graasden hier graag, want het gras groeide weelderig op de verbrande grond. Ze had niet veel herinneringen aan haar vader, alleen wat verhalen, terwijl Ragnvald zich hun vader wel kon herinneren uit zijn jonge jaren. Toen ze nog kinderen waren gingen de verhalen van Ragnvald altijd over de avonturen van hun vader, die in elke regio van Noorwegen was geweest, en zelfs in elk land dat aan de Noordzee grensde. Maar ze werden ouder en Olafs vertelsels brachten Ragnvald de leugens van hun vader in herinnering: de winter dat hij zonder een woord was vertrokken en hun moeder dacht dat hij dood was. 'Hij was bij iedereen geliefd, maar niemand vertrouwde hem,' had Olaf over hem gezegd toen hij tijdens het joelfeest bij hoge uitzondering iets over zijn gesneuvelde vriend vertelde. Maar zelf was Olaf bij niemand geliefd, en er was ook niemand die hem vertrouwde.

Ze haalde haar spinklos en een pluk wol die uit haar zak stak tevoorschijn en ging op de stenen wal zitten die deze wei van de aangrenzende wei scheidde. Ze gaf de klos een zwiep met haar vingers om

hem te laten draaien, waarna ze de vette wol uit elkaar trok. Twee keer maakte ze de streng te dun, waardoor de klos op de grond kletterde. Er bleven stukjes mos en aarde aan de wol kleven en Vigdis zou haar zeker een uitbrander geven. Ze wond de streng om de spinklus en stopte hem weer in haar zak. Haar handen werkten vandaag niet mee, niet na wat Einar haar had verteld. Ragnvald zou er nooit voor kiezen om zich zonder haar ergens anders te vestigen, niet na wat hij haar had beloofd. Maar het kon zijn dat hij tijdens de plundertocht was omgekomen, net als hun vader. Als hij onderweg de dood had gevonden zouden ze nooit meer door de wouden dwalen en naar de heksengrot gaan. Dan konden ze ook nooit meer de kliffen beklimmen om over het Sognefjord uit te kijken en de zeehonden te zien spelen. Als Ragnvald dood was zag haar toekomst hier er somber uit: Olaf zou haar aan Thorkell of een van zijn zonen uithuwelijken om de vrede te bewaren. Thorkell was een wreedaard en oud genoeg om haar vader te kunnen zijn. En zijn zonen waren zwak of al net zo wreed als hun vader. Ragnvald kon niet dood zijn, het mocht gewoon niet.

Gordijnen van slagregens trokken van de ene kant van het fjord naar de andere. Waar Swanhilde zat scheen de zon, maar de wolken pakten zich samen en kwamen uit alle richtingen snel dichterbij. Zodra de regen haar bereikte sloeg ze haar mantelkap over haar hoofd en ging ze in de beschutting van een uitstekende rots zitten. Tegen het middaguur begon ze trek te krijgen en ze dreef de koeien bijeen om ze naar huis te brengen.

Toen ze de dieren op een wei vlak bij het langhuis achterliet om te grazen hoorde ze het gekletter van een houten zwaard op het oefenveld. Ze liep om de omheining en zag haar stiefbroer Sigurd een paar keer met zijn houten zwaard uithalen tegen een oefenpaal, waarna hij het wapen tegen de muur zette. Hij ging ernaast op de grond zitten. Misschien maakte hij zich ook zorgen over Olafs bedoelingen, net als Einar – hij wilde het land toch zeker niet voor zichzelf opeisen? Sigurd had iemand nodig die hem elk uur van de dag vertelde wat hij moest doen. Hij was echt niet in staat om Årdal tegen plunderslaars te beschermen.

Ze liep naar hem toe en pakte zijn oefenzwaard, dat zwaar aan-

voelde door het ijzeren geraamte. Zelf had ze ook ooit een zwaard willen hebben, maar Olaf had haar een paar rake klappen verkocht, met de mededeling dat ze zichzelf afstotelijk zou maken met zoveel littekens als ze tegen de roekeloze jongens zou vechten, en dan zou ze nooit aan de man komen. Ragnvald had haar zo veel mogelijk vechttechnieken bijgebracht, maar ze was te klein en ongeduldig geweest, bovendien had ze maar weinig tijd over naast haar huishoudelijke karweitjes.

Sigurd was groot voor zijn leeftijd, spichtig als een bonenstaak, en niet zo sterk en slim als Ragnvald op die leeftijd was. Hij was de zoon van Olafs eerste vrouw, die lang geleden was gestorven. Vigdis en Swanhildes moeder hadden haar plaats ingenomen. Sigurd was nog een kleine jongen toen hij met Olaf hier in Årdal kwam wonen. Swanhilde en Ragnvald hadden donker haar, net als hun vader, maar Sigurd had Olafs bleke huid, met een dikke bos blond haar om zijn gezicht, dat rood zag van de inspanning en onder de pukkels zat.

Toen hij haar zag, grijsde hij naar haar. 'Jij hoort binnen te zijn om op mijn broertje te passen.' Vigdis' jongste zoon was nog zo klein dat hij de hele nacht om melk jengelde. Hij had een zoogster nodig, niet Swanhilde.

Ze stak de punt van het zwaard onder zijn kin. 'Zo zwaar is het niet.' Nu verplaatste ze haar gewicht om het wapen stil te houden, zodat hij niet kon zien dat haar arm begon te beven.

Hij sloeg het zwaard weg, maar ze bracht het snel weer naar zijn keel. 'Probeer er maar eens een paar uur mee te zwaaien,' zei Sigurd. 'Dan is het echt wel zwaar.'

'Denk je dat Ragnvald zijn plundertocht overleeft?' vroeg ze hem. De dingen die Einar had gezegd bleven door haar hoofd spoken. De botte punt van het houten zwaard drukte in het zachte vlees van Sigurds keel, waar de eerste baardhaartjes begonnen te groeien. 'Waarom is hij nog niet thuis?'

Vlug pakte de jongen het zwaard vast en dit keer sloeg hij het harder weg. Voordat hij Swanhilde een duw kon geven zodat ze zou vallen, liet ze het wapen op de grond kletteren.

'Ik weet het niet,' antwoordde Sigurd nors. 'Ben je bang? Als hij niet thuiskomt zorg ik wel voor je.'

Met haar handen in haar zij nam ze hem kritisch op. ‘Ben je daarom aan het oefenen?’

Sigurd stak zijn borst vooruit. ‘Olaf wil dat ik deze zomer meega op plundertocht.’

‘Net als hij wilde dat Ragnvald meeing?’ vroeg ze met een hoog stemmetje. ‘Einar beweert dat Olaf mijn broer zijn geboorterecht wil ontnemen.’

‘Waarom ook niet?’ kaatste Sigurd terug. ‘Mijn vader heeft dit land beheerd, aangezien jouw vader dat zelf niet kon.’

‘Dit land behoort Ragnvald toe,’ snauwde ze. ‘Olaf beheert het alleen, daar heeft hij zelf mee ingestemd.’

‘Het land is van de man die het kan behouden,’ verklaarde Sigurd, en hij klonk zowel vergenoegd als wat beschaamd, net als die keer dat hij al haar poppen had verbrand toen ze klein was. ‘Hoe het ook zij, mijn vader zei dat Ragnvald misschien niet terugkomt. Een plundertocht is nou eenmaal gevaarlijk.’

Ze staarde hem aan. ‘En zeker... zeker als je de mannen met wie je op het schip zit niet kunt vertrouwen. En al helemaal als er onder hen iemand is die niet wil dat je terugkomt.’ Haar vermoeden had zich nog maar half gevormd toen ze het uitsprak, maar nu drong de verschrikkelijke waarheid plotseling tot haar door. Olaf had Ragnvald tot dit jaar geweigerd uit plunderen te gaan, tot de zoon die hij bij Vigdis had de gevaarlijke eerste levensjaren had overleefd.

Sigurd wierp haar een schuldbewuste blik toe, die haar vermoeden bevestigde, en haar gezicht begon te gloeien.

‘Jij-Jij *nothing*, waardeloze nietsnut!’

Vlug bukte Sigurd om zijn zwaard op te rapen. Maar ze balde haar hand tot een vuist, haalde in het wilde weg naar hem uit en raakte toevallig zijn kaak toen hij overeind kwam. Hij slaakte een kreet en viel languit achterover in het gras. Terwijl hij naar zijn zwaard reikte ging Swanhilde op zijn hand staan.

‘Dat is mijn zwaardhand!’ riep hij uit.

‘Als je die niet gebruikt om je familie te beschermen, wat heb je er dan aan?’ Ze drukte haar hak harder in zijn handpalm.

‘Olaf is mijn familie. Jij bent alleen maar...’

‘Olaf en mijn vader waren gezworen broeders,’ beet ze hem toe, en ze drukte nog harder met haar hak.

‘Dat doet pijn, jij kleine trol!’

‘Mooi! Dat is ook de bedoeling.’ Haar hand deed ook pijn van de klap die ze had uitgedeeld, en het zeurende gevoel werd al gauw erger. Ze had niets gebroken – ze wist hoe dat voelde – maar als ze haar hand niet snel in de opgehoopte sneeuw stopte om te koelen, zou die zwellen en dan kon ze hem een week niet gebruiken. ‘Vertel me waarom hij niet terugkomt,’ eiste ze.

‘Ik heb alleen maar wat geruchten gehoord.’ Sigurd gaf haar een trap en ze viel op haar billen in het gras terwijl ze haar pijnlijke hand beschermdde.

Ze ging rechtop zitten en liet haar gekneusde hand voorzichtig in haar andere hand rusten. ‘Kijk maar uit, ik sla je zo weer,’ foeterde ze.

Maar Sigurd had gezien hoe ze haar hand vasthield en nu het toeval haar geen voordeel meer bood, was de kans klein dat ze hem opnieuw pijn zou doen. Hij sprong overeind, pakte haar hand en trok haar een eindje van de grond terwijl hij haar pijnlijke knokkels tegen elkaar drukte. ‘Waag het eens!’ riep hij met schrille stem. ‘Als je me nog één keer zo’n opdonder verkoopt, sla ik je hand tot moes zodat de woudheks hem eraf moet hakken.’ Hij hield haar pijnlijke hand nog even stevig vast en de tranen sprongen haar in de ogen. Ze kon op zijn voet stampen, dan liet hij haar misschien wel los. Of hij zou het haar dubbel en dwars betaald zetten. De woede die haar de kracht had gegeven om hem een klap uit te delen had plaatsgemaakt voor een misselijkmakende angst die haar de rillingen bezorgde.

Plotseling kwam Ascrida op hen afgerend, haar rok wapperend achter haar aan. ‘Sigurd! Laat je zus los.’ Ze keek van Swanhilde naar de knul en knikte. ‘Swanhilde, jij gaat met mij mee.’

‘Maar Sigurd zei...’

Met een boze blik maande Ascrida haar tot stilte.

‘Waardeloos wicht!’ snauwde Ascrida zodra ze Swanhilde het vrouwenvertrek in had gesleurd.

‘Hij zei dat Ragnvald niet terugkomt.’

Ascrida klemde haar kaken op elkaar. ‘Er is nog niemand teruggekeerd van Sölvi’s plundertocht.’

‘Kan het je dan niets schelen?’ riep Swanhilde uit. ‘Hij is je zoon! Maar ik denk dat je ook niet om mijn vader gaf. Waarom heb je Olaf niet aangespoord om hem te wreken? Ze waren vrienden.’ Nu kneept Ascrida de knokkels van haar gekneusde hand samen, net als Sigurd had gedaan. ‘Au! Je doet me pijn!’

‘En jij praat over dingen waar je geen verstand van hebt,’ verzuchtte Ascrida.

Swanhilde trok haar hand terug. ‘Ik moet hem koelen, anders kan ik niet spinnen.’ Als het haar moeder niets kon schelen dat ze pijn had, vond ze misschien de huishoudelijke klussen zoals het eindeloze spinnen om iedereen van kleding en zeilen, lakens en scheepstouw te voorzien dan wel belangrijk.

‘Je had Sigurd niet mogen slaan.’ Ascrida klonk somber en vermoeid.

Doorgaans liet Swanhilde haar met rust als ze zo klonk, maar nu was ze te kwaad. ‘Waarom niet? Omdat hij er niet tegen kan?’

Haar moeder pakte haar stevig bij de schouder en drukte haar vingers er hard in. Dat deed pijn, maar het leidde haar af van de stekende pijn in haar hand. ‘Nee,’ antwoordde ze. ‘Omdat na Olafs overlijden een van zijn zonen heerser wordt als Ragnvald niet terugkomt.’

‘Denk jij ook al dat Ragnvald niet thuiskomt?’ vroeg Swanhilde verontwaardigd. ‘Is iedereen deze winter soms bezig geweest met het beramen van een moord terwijl ik druk aan het oefenen was met weven?’

‘Moord? Nee, dat niet. Ik denk wel dat je stiefvader hoopt dat je broer zich ergens anders zal vestigen.’

‘Je ziet het verkeerd, moeder,’ zei Swanhilde, en de tranen vertroebelden haar zicht. ‘Olaf wil niet dat Ragnvald thuiskomt.’

Ascrida ademde diep in. ‘Je fantasie slaat op hol. Hij is de laatste tien jaar jullie vader geweest. Ik kan me niet voorstellen dat hij zoiets zou doen.’

‘Denk je dat echt? Vraag je je nooit af hoe het komt dat Olaf en onze vader op plundertocht gingen en maar één van beiden terugkeerde?’ Lang geleden had haar moeder Swanhilde verteld dat ze deze geruchten beter kon vergeten, dat alleen mensen met een slechte inborst er

altijd aan bleven twijfelen. Ze had beweerd dat Olaf dan wel een meedogenloos man was, maar zeker geen moordenaar.

‘Ik denk zoveel,’ antwoordde Ascrida. ‘Meer dan een onnozele meid als jij. Als Olafs zonen hier de baas zijn, kunnen ze doen wat ze willen. Misschien huwelijken ze je wel uit aan een gewelddadige zuiplap. Jij hebt daar niets over te zeggen. Olaf zal nooit echt van je houden – je bent te onafhankelijk – maar wie weet ligt dat voor je stiefbroers anders.’

‘Ik laat me door niemand uithuwelijken aan een gewelddadige zuiplap! Ik zou mezelf nog liever aan de wreedste plunderaar aanbieden dan dat ik me zo door Sigurd laat straffen.’

Ascrida hief haar hand op om haar een klap te geven, maar Swanhilde ving hem met haar onderarm op en maakte rechtsomkeert voordat haar moeder nog iets kon zeggen.

In de gang liep ze Vigdis tegen het lijf. ‘Je moet aardig zijn voor je moeder,’ zei ze.

‘Moet dat?’ vroeg Swanhilde smalend, en de tranen in haar ogen rolden nu over haar wangen.

‘De wreedste plunderaar is zeer waarschijnlijk ook een zuiplap, lieverd. Je kunt beter met iets dreigen wat meer indruk maakt.’

Vigdis’ sarcasme zorgde er in ieder geval voor dat Swanhilde haar tranen kon verbijten. ‘Ik wil helemaal niet trouwen. Ik wil een stuk grond bezitten en knechten om het te bewerken. En ik wil af en toe naar andere landen en...’

‘Wij vrouwen moeten wel trouwen,’ verklaarde Vigdis. ‘Trouw een oude maar rijke vent, zodat je na zijn dood rijk genoeg bent om zelf een man uit te kiezen. Ik geloof dat Olaf je aan Thorkell wil uithuwelijken.’

‘Zodat ik hem een zoon kan schenken zeker?’ Bij het idee alleen al protesteerde haar maag, alsof haar buik er nu al bang voor was.

‘Misschien gaat hij snel dood en blijf je als weduwe achter, die kan doen wat ze wil.’

‘Ben je daarom met Olaf getrouwd?’

‘Swanhilde,’ berispte Vigdis haar streng.

‘Jij hoeft me niet te vertellen wat ik moet doen!’ Ze schudde haar hoofd, waarbij de tranen die ze probeerde te verbergen van haar wan-

gen spatten. Vervolgens duwde ze Vigdis opzij om zich naar buiten te haasten in de richting van de weilanden.

Ze rende door de velden naar het in schaduw gehulde woud, waar hier en daar nog sneeuw lag. Tussen de wortels van een eik vond ze een laatste restje. Ze ging tegen de boom zitten en stak haar gekneusde hand in de sneeuw om de pijn te verdoven terwijl de zon onderging.